

ВПЛИВ ІНШОМОВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ НА ФОНЕТИКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Оксана БРОВКІНА

*кандидат філологічних наук, доцент,
заступник завідувача кафедри германської філології
Сумського державного університету
вул. Харківська, 116, м. Суми
ORCID: 0000-0003-0778-6387
o.brovkina@gf.sumdu.edu.ua*

Єлизавета ЧЕРНЯКОВА

*здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології
та соціальних комунікацій
Сумського державного університету
вул. Харківська, 116, м. Суми
ORCID: 0009-0009-0368-726X
elizabethchernyakova@gmail.com*

У статті розглядається вплив іншомовних запозичень на фонетичну систему сучасної англійської мови. Проблема є актуальною з огляду на глобалізаційні процеси, активний міжмовний контакт та безперервний обмін культур, що сприяє постійному оновленню англійського лексикону. Запозичення, що надходять із різних мов, не лише збагачують словниковий склад, а й призводять до появи нових фонетичних моделей, розширення фонемного інвентаря та появи раніше відсутніх звукосполук. Особлива увага приділяється впливу романських, германських та неіндоевропейських джерел, які по-різному трансформували англійську фонологію на різних етапах її історичного розвитку.

Проаналізовано дослідження А. Бага, Т. Кейбла, О. Єсперсона, Дж. Аллена та сучасних лінгвістів, що розкривають фонетичні наслідки запозичень. Окреслено основні напрями вивчення явища: поява нових вокалічних і консонантних моделей, проведення кількісного та якісного аналізу запозичених фонетичних структур, механізми адаптації іншомовних звуків у системі англійської. Наголошено, що низка аспектів, зокрема процеси часткової чи повної фонетичної асиміляції, залишаються недостатньо вивченими. Основною метою дослідження є визначення провідних способів впливу запозичень на фонетику англійської мови та обґрунтування їхньої ролі у сучасному розвитку мови. У процесі дослідження з'ясовано, що іншомовні елементи сприяють появі нових дифтонгів, послідовностей приголосних, розширення морфологічних моделей, а також вплив на

наголошування. Показано, що глобалізація й сучасні технологічні процеси зумовлюють продовження фонетичних змін у напрямі подальшого засвоєння іншомовних структур.

Результати дослідження дають змогу окреслити перспективи подальших досліджень у сфері взаємодії фонетики та запозичень у рамках мовної еволюції англійської мови.

Ключові слова: англійська мова, запозичення, іншомовні елементи, фонетика, фонологічна адаптація.

THE INFLUENCE OF LOANWORDS ON THE PHONETIC SYSTEM OF MODERN ENGLISH

Oksana BROVKINA

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Vice Head of the Department of Germanic Philology*

Sumy State University

116 Kharkivska str., Sumy

ORCID: 0000-0003-0778-6387

o.brovkina@gf.sumdu.edu.ua

Yelyzaveta CHERNIAKOVA

*Higher Education Student Faculty of Foreign Philology and Social Communications
Sumy State University*

116 Kharkivska str., Sumy

ORCID: 0009-0009-0368-726X

elizabetchernyakova@gmail.com

The article examines the influence of loanwords on the phonetic system of modern English. The issue is particularly relevant due to globalization, intense language contact and cultural exchange, which continually enrich the English lexicon. Borrowings from various languages not only expand vocabulary but also introduce new phonetic patterns, contribute to the enlargement of the phonemic inventory, and bring phonotactic structures previously absent in English. Special attention is given to the impact of Romance, Germanic and non-Indo-European sources, each of which has contributed differently to the phonological development of English throughout its history.

The study analyzes the works of A. Baugh, T. Cable, O. Jespersen, J. Allen, and contemporary linguists who explore the phonetic consequences of lexical borrowing. The main directions of linguistic inquiry are highlighted: the emergence of new vocalic and consonantal patterns, quantitative and qualitative changes in the phonemic system, and mechanisms of adaptation of foreign sounds within English phonology. The article emphasizes that certain aspects of phonetic assimilation-particularly partial or incomplete adaptation-remain insufficiently studied.

The aim of this research is to identify the principal ways in which loanwords influence English phonetics and to substantiate their role in ongoing linguistic evolution. The findings show that borrowed elements have introduced new diphthongs, consonant clusters, and morphophonological models, and have also affected stress placement and prosodic organization. It is demonstrated that processes of globalization and technological development will continue shaping English phonetics through the integration of new foreign structures. The results outline the prospects for further studies focusing on the interaction between phonetics and borrowing within the framework of language change.

Key words: *borrowed elements, English language, loanwords, phonetics, phonological adaptation.*

Постановка проблеми. У сучасному мовознавстві проблема впливу іншомовних запозичень на фонетичний розвиток англійської мови посідає провідне місце. Англійська, будучи глобальною мовою міжнародної комунікації, зазнає постійного тиску з боку мов-донорів, що формує нові фонетичні тенденції та модифікує її звукову систему. Виникає потреба комплексного аналізу цих процесів для кращого розуміння сучасних фонетичних змін та прогнозування подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема розглядається у фундаментальних працях А. Бага і Т. Кейбла («A History of the English Language»), О. Єсперсена («Growth and Structure of the English Language»), Р. Діксона, Г. Міллера, а також у сучасних англійських дослідженнях, присвячених фонетичній адаптації запозичень. Автори підкреслюють, що англійська мова протягом усієї історії засвоювала чужі звукові структури та інтегрувала їх у власну фонологічну систему. Проте більшість досліджень зосереджено на окремих етапах або групах запозичень, тоді як узагальнювальних фонетичних аналізів бракує.

Невирішені частини проблеми:

- вплив новітніх запозичень ХХІ ст. на організацію англійських лексем;
- ступінь фонетичної асиміляції неіндоєвропейських запозичень;
- механізми появи нетипових для англійської мови звукосполук, що вже почали входити в активне вживання.

Метою статті є визначення основних механізмів впливу іншомовних запозичень на фонетичну систему сучасної англійської мови та опис фонологічних змін, що виникають унаслідок міжмовного впливу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Звукова система англійської мови перебуває у стані безперервного розвитку, і одним із найсуттєвіших рушіїв цієї еволюції є контакти з іншими мовами. Запозичення відіграли вирішальну роль у становленні фонології англійської мови на всіх етапах її існування – від давньоанглійського періоду до сучасної світової англійської. Вплив іншомовних елементів проявляється у збагаченні набору звуків, формуванні нових звукових сполук, зростанні кількості багатоскладових слів, трансформації акцентно-ритмічної структури та адаптації інтонаційних моделей.

Існує декілька причин появи запозичених слів. Перша з них має історичну основу. Протягом багатьох століть на англійську мову впливали різні народи, серед них – кельти, нормани, римляни, скандинави, кожен із яких залишив слід у лексичному складі англійської. До історичних чинників слід віднести також політичний вплив. У період колоніальної експансії англійська мова активно взаємодіяла з мовами народів, які входили до складу Британської імперії, через що вона запозичила багато слів, особливо пов'язаних із побутом, флорою і фауною.

Запозичення слів у мову відбувається з різних причин, серед яких важливу роль відіграють культурні та соціальні зв'язки між народами. Коли одна культура взаємодіє з іншою, слова, що використовуються в одній із них, можуть легко проникати та набувати поширення в інших країнах, які перебувають у контакті з цією культурою [7].

Не менш значущими є економічні та науково-технічні чинники. Торговельні відносини та економічна співпраця стимулюють мовні контакти та появу нових термінів. Ці терміни часто пов'язані з певними товарами, фінансовими операціями або матеріалами. Паралельно, розвиток науки та технологій постійно породжує нові поняття, які нерідко мають основу в грецькій та латинській мовах.

Серед сучасних причин виділяються глобалізація та міжкультурне спілкування. У XXI ст. медіа та Інтернет значно прискорили процес поширення запозичень. Англійська мова є основним джерелом багатьох слів, що потрапляють до інших мов світу. Водночас англійська мова сама активно поповнюється неологізмами, зокрема з мов східних країн.

Найперші латинські запозичення потрапили ще в давньоанглійську мову до приходу англосаксів. Це було зумовлено торговельними контактами, тому в англійську проникли слова предметів побуту та гастрономії. Пізніше латина стала мовою релігії. Ці запозичення здебільшого пройшли процес фонетичної та морфологічної адаптації, що проявлялося у спрощенні складних груп приголосних та вирівнюванні наголосу відповідно до англійських мовних норм.

Найбільш інтенсивна хвиля латинізації припала на добу Відродження, період бурхливого розвитку науки та філософії [3]. У цей час англійська мова поповнилася великою кількістю книжних, абстрактних та наукових термінів, серед яких – *illustrate*, *capacity*. Значна частина цих слів зберегла свої класичні фонетичні закономірності, що сприяло розширенню вокалізму та консонантизму в англійській мові.

Однією з головних особливостей запозичень є процес фонетичної адаптації – пристосування іншомовних звуків до фонологічної системи англійської мови. Не всі звуки, наявні в мові-джерелі, існують в англійській, тому відбувається їх заміна на найближчі за артикуляцією. Наприклад, французькі носові голосні у словах типу *genre* або *restaurant* в англійській вимові втрачають назалізацію та вимовляються як звичайні голосні. Аналогічно, німецький звук [ç] або іспанський [r] адаптуються до англійських приголосних.

Іншим важливим аспектом є зміна наголосу. У багатьох запозичених словах наголос зміщується відповідно до англійських фонетичних норм. Наприклад,

французьке слово *ballet* зберігає кінцевий наголос, але в словах типу *family* або *honour* наголос поступово переходить на перший склад.

Французькі запозичення справили один із найпотужніших впливів на фонетику англійської мови. Вони сприяли появі нових фонем і комбінацій звуків, а також змінам у вимові приголосних і голосних. Зокрема, завдяки французьким словам в англійській мові поширилися звуки [ʒ] та [dʒ], які раніше не були характерними для давньоанглійської фонетики: *measure*, *vision*, *judge*. Також з'явилися нові наголосні моделі, що базуються на романській традиції. Французькі запозичення сприяли й появі великої кількості «мовчазних» літер, які не вимовляються, але зберігаються в орфографії, наприклад у словах *debt*, *island*, *honour*. Це призвело до розходження між написанням і вимовою, що є однією з характерних рис сучасної англійської мови.

В англійській мові немає носових голосних, проте слова, запозичені з французької, спочатку містили такі звуки, як [ã], [ẽ], [õ]. Прикладами можуть слугувати слова *chanson*, *bonnet*, *duke*. У процесі адаптації цих слів до англійської мови з'явилися дифтонги та відкриті голосні. Наприклад, дифтонг /ei/ у словах *table*, *able*, *nation* або голосні /a:/ і /æ/ в *dance*, *class*, *chance*.

Французькі суфікси, такі як *-tion* (*nation*, *translation*), *-sion* (*vision*, *decision*) та *-ture* (*nature*, *culture*), вплинули на англійську, змінюючи структуру складів у словах. У ранній англійській французькі запозичення зберігали кінцевий голосний звук, наприклад у *café* /kæ'feɪ/, *ballet* /bæ'leɪ/, *fiancé* /fi'ɒnsei/. Згодом частина цих голосних стала редукуватися – слабшати або взагалі зникати, однак наголос у словах залишався таким самим, як у французькій.

Завдяки запозиченням з французької англійська мова збагатилася новими звуками та зазнала змін у вимові як голосних, так і приголосних. Окрім того, зміни торкнулися і розподілу наголосу в словах. Ці фонетичні особливості, які сформувалися у той період, збереглися й використовуються в англійській мові дотепер.

Німецькі запозичення в англійській мові демонструють широкий спектр стилістичних відтінків. Проте, як зазначають дослідники, значна частина цих слів виконує емоційну роль, часто має соціальне маркування і не є поширеною у щоденному мовленні [5]. До таких прикладів належать *Doppelgänger*, *Schadenfreude*, *Wanderlust* та *Angst*. Ці лексеми формують унікальну категорію германізмів, які під час переходу в англійську мову пройшли через характерні фонетичні трансформації. Процес їх адаптації відбувався під впливом загальних фонетичних законів англійської мовної системи, що призвело до часткового збереження німецьких фонетичних особливостей та їх подальшої нейтралізації.

Основні аспекти цих змін включали:

1. Модифікацію тривалості голосних: англійська мова схильна змінювати тривалість голосних, пристосовуючи їх до своїх фонологічних правил шляхом скорочення або подовження. Наприклад, німецьке *Haus* (/au/) перетворилося на англійське *house* (/aʊ/), демонструючи схожу, але не ідентичну диференціацію

дифтонга; тоді як німецьке *Strudel* (/u:/) зберегло свою довгу голосну /u:/ в англійській мові.

2. Спрощення голосних та редуцію дифтонгів. Англійська мова уникає складних голосних і замінює їх фонемами, які є природними для її фонетичної системи. Це спостерігається у словах типу *Autorität* – *authority*, *Neutralität* – *neutrality*. Скорочення німецьких закінчень: багато німецьких термінів, особливо абстрактних та наукових, що закінчуються на *-ismus*, *-ität* або *-ion*, в англійській мові часто скорочуються та адаптуються [4]. Наприклад, *-ismus* стає *-ism* (як у *Humanismus* – *humanism*).

Латинські та грецькі запозичення відіграли значну роль у розвитку наукової та академічної лексики. Вони також вплинули на фонетику, зокрема на вимову складних термінів і збереження деяких «незвичних» для англійської мови звукосполучень. Наприклад, у словах *psychology*, *philosophy*, *chaos* зберігаються початкові приголосні, які не відповідають типовим англійським моделям. Це створює труднощі для вивчення мови, оскільки вимова таких слів не завжди прогнозується з орфографії. Разом із тим латинські та грецькі запозичення сприяли збагаченню фонетичної системи, зробивши її більш різноманітною та гнучкою.

Однією з характерних фонетичних рис латинських запозичень є пристосування наголосу, а також системи голосних і приголосних звуків. В англійській мові зазвичай наголос падає на перший склад, як, наприклад, у слові *camera* (/ˈkæməɹə/). Водночас деякі латинські запозичення, особливо ті, що надійшли через літературні джерела, зберігають наголос, притаманний латинській мові, наприклад у словах *agenda* або *phenomenon*.

Вокалізм – це набір голосних фонем, які проявляються в процесі вимови певної мови [4]. У сучасній англійській латинські двоскладові голосні *ae* та *oe* звучать як довгий /i:/, що можна почути у словах *aesthetic* або *mediaeval*. Окрім того, довгі латинські голосні іноді слабшають або трансформуються в дифтонги, як у випадку слова *vīta*, яке у англійській звучить як *vital*.

Консонантизм означає сукупність приголосних звуків конкретної мови. В англійській існують певні закономірності у вимові приголосних, які впливають на звукове оформлення слів. Зокрема, звук /s/ перед голосними *e* та *i* у словах, запозичених з латини, як правило, відповідає приголосному *s*, наприклад *century* та *city*.

Говорячи про грецькі запозичення, слід зазначити, що переважна їхня частина потрапила в англійську мову опосередковано через латину і посідає важливе місце у її лексичній системі. Найдавніші грецькі елементи, засвоєні англійською мовою, здебільшого пов'язані з релігійною сферою, зокрема такі лексеми, як *bishop* та *church*. Окрім богословської лексики, грецька мова справила істотний вплив на формування термінології в галузях медицини, філософії, математики й астрономії. Значна кількість грецьких морфем активно використовується в англійській мові у процесі словотворення. Серед найбільш продуктивних можна виокремити: *-tele*, як у *telephone*; *-photo*, як у *photograph*; *-bio*, як у *biology*; *-logy*, як у *psychology*.

Ці морфемні становлять основу для творення численних міжнародних наукових термінів, що сприяє використанню англійської мови як універсального засобу глобальної наукової комунікації. Запозичуючи грецьку лексику, англійська мова зберегла низку стійких фонетичних особливостей, які відображають шлях проникнення цих слів. Передусім це проявляється в орфографії, яка часто ґрунтується на латинізованих формах грецьких слів.

До характерних рис належать такі диграфи: *ph*, що вимовляється як /f/ і є одним із найтипівіших грецьких елементів в англійській мові (наприклад, *philosophy, physics, graph, elephant*); *ch*, який передає звук /k/, оскільки грецька літера χ (хі) була адаптована через латинське *ch* (*character, chaos, chorus, chemistry*); а також сполучення *ps-*, *pn-*, *pt-*, у яких на початку слова приголосний /p/ не реалізується у вимові: *psychology, pneumonia, Ptolemy*.

Що стосується наголосу у словах грецького походження, то він часто падає на передостанній склад або зберігає своє історичне положення. Так, у слові *phenomenon* наголос припадає на другий склад, а лексеми *diploma* та *aroma* демонструють наголосну модель, характерну для пізньогрецької традиції.

Окрім фонетичних особливостей, грецькі запозичення вирізняються й специфічними морфемними рисами. Грецькі афікси зберігають відносну стабільність своєї фонетичної форми в англійській мові, що робить їх продуктивними елементами для творення нових слів. До найуживаніших належать префікси *anti-*, *hyper-*, *mono-*, *tele-* та суфікси *-logy*, *-graph*, *-ist*, *-ism*.

Висновки й перспективи подальшого дослідження. У результаті проведеного дослідження було встановлено, що іншомовні запозичення є одним із провідних чинників формування та розвитку фонетичної системи сучасної англійської мови. Мовні контакти з різними культурами впродовж історичного розвитку англійської спричинили не лише кількісне збагачення її лексичного складу, а й суттєві якісні зміни у звуковій організації мовлення. З'ясовано, що запозичення з романських, германських та класичних мов істотно вплинули на фонемний інвентар англійської мови, сприяли появі нових голосних і приголосних фонем, дифтонгів, а також нетипових для давньоанглійської мови звукосполук. Особливо помітним є внесок французьких, латинських та грецьких елементів, які розширили вокалізм і консонантизм англійської, ускладнили її структуру. Доведено, що процес фонетичної адаптації є основним механізмом інтеграції іншомовних одиниць у фонологічну систему англійської мови. У ході цього процесу відбувається заміна відсутніх у мові – реципієнті звуків на найближчі за артикуляційними характеристиками, редуція складних фонетичних структур, зміна тривалості голосних та модифікація наголосу відповідно до англійських фонетичних норм. У сучасних умовах глобалізації та розвитку цифрових технологій процес запозичення набуває нових масштабів і форм. Англійська мова активно засвоює елементи з неіндоевропейських мов, що сприяє подальшому оновленню її фонетичної структури та появі нових артикуляційних моделей. Це свідчить про динамічний характер англійської фонетики та її здатність адаптуватися до змін

мовного середовища. Таким чином, іншомовні запозичення не лише збагачують англійську мову на лексичному рівні, а й відіграють ключову роль у трансформації її звукової системи. Фонетична гнучкість англійської мови є результатом тривалого історичного розвитку та постійної взаємодії з іншими мовами, що робить її однією з найбільш відкритих і динамічних мов сучасного світу.

Перспектива подальших досліджень полягає у глибшому аналізі новітніх запозичень та механізмів їхньої фонологічної інтеграції в умовах глобальної комунікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства : підручник. Київ : Академія, 2002. 368 с.
2. Кочерган М. Загальне мовознавство : підручник. 2-е вид. Київ : Академія, 2006. 446 с.
3. Підвальна А.В., Данціл Л.С. Варіативність інтеграції німецьких запозичень в англійській мові. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2019. № 11. Т. 2. С. 138–141. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/7633> (дата звернення: 09.01.2026).
4. Французькі запозичення: opentalk (запозичення). *Opentalk: Ваш помічник у світі англійської мови*. URL: <https://opentalk.org.ua/langstory/francuzki-zarozuchennya/> (дата звернення: 02.01.2026).
5. Шеверун Н., Лейцюсь Г., Мозгова Я. Германізми та їх адаптація в англійській мові (на матеріалі лексики соціально-політичної та економічної сфер). *Філологічний часопис*. 2021. № 1. С. 163–168. DOI: <https://doi.org/10.31499/2415-8828.1.2021.232715> (дата звернення: 06.01.2026).
6. Astahova S. Phonetic assimilation of French borrowings in the English language vocabulary. *Young scientist*. 2020. Vol. 7.1, no. 83.1. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-83.1-3> (date of access: 19.01.2026).
7. Baugh A., Cable T. A history of the English language. Routledge, 1993. DOI: <https://doi.org/10.4324/9780203994634> (date of access: 10.01.2026).
8. Barber C. English language: a historical introduction. Cambridge University Press, 2009. 306 p.
9. Crystal D. The Cambridge encyclopedia of the English language. Cambridge University Press, 2003. 499 p.
10. Durkin P. Borrowed words: a history of loanwords in English. Oxford University Press, 2014. 52 p.

REFERENCES

1. Kocherhan, M. (2002). Vstup do movoznavstva : Pidruchnyk [Introduction to linguistics: Textbook]. Kyiv : Akad. 368 p. [in Ukrainian].
2. Kocherhan, M. (2006). Zahal'ne movoznavstvo : pidruchnyk. 2-he vyd. [General linguistics: textbook. 2nd ed.]. Kyiv : VTs «Akad.». 446 p [in Ukrainian].

3. Pidval'na, A., & Dantsl, L. (2019). Variatyvnist' intehratsii nimets'kykh zapozychen' u anhlijs'kij movi [Variability of integration of German borrowings in English]. *Visnyk students'koho naukovooho tovarystva DonNU imeni Vasylia Stusa [Bulletin of the Student Scientific Society of Vasyl Stus Donetsk National University]*. №11. Tom 2. P. 138–141. Retrieved from <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/7633> [in Ukrainian].

4. Frantsuz'ki zapozychennia : opentalk : (zapozychennia) [French borrowings : opentalk : (borrowings)]. Opentalk : Vash pomichnyk u sviti anhlijs'koi movy [Opentalk: Your assistant in the world of English]. Retrieved from <https://opentalk.org.ua/langstory/francuzki-zapozychennya/> (date of access: 02.01.2026) [in Ukrainian].

5. Sheverun, N., Lejtsius', H., & Mozghova, Ya. (2021). Hermanizmy ta ikh adaptatsiia v anhlijs'kij movi (na materialy leksyky sotsial'no-politychnoi ta ekonomichnoi sfer) [Germanisms and their adaptation in english (based on materials of socio-political sphere and sphere of economy)]. *Filolohichnyj chasopys [Philological journal]*. № 1. P. 163–168. DOI: <https://doi.org/10.31499/2415-8828.1.2021.232715> [in Ukrainian].

6. Astahova, S. (2020). Phonetic assimilation of French borrowings in the English language vocabulary. *Young scientist*, Vol. 7.1, no. 83.1. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-83.1-3> (date of access: 19.01.2026).

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 27.01.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.02.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 10.04.2026